

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK - ÖSSZEFOGLALÓ

A projekthetek témája	Erkel és kora
A projekthetek időpontja	2010. május 25 – június 11.
A projekthetek tartalma	<p>Az Erkel és kora projekt során minden osztály kisebb feladatokat kap a témához kapcsolódóan. Ezeket külön-külön értékeljük és a 3 hét alatt gyűjtött pontokat összesítjük. A legeredményesebb osztály jutalomban részesül.</p> <p>Feladatok:</p> <p><u>3 héten keresztül minden nap:</u></p> <p>Ki nyer ma? A nap kérdése A nap zenéje</p> <p><u>Egyéb feladatok:</u></p> <p><u>1. hét – Erkel Ferenc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Erkel ételsor alkotása - Fotóképregény készítése - Információgyűjtés Erkel Ferencről - Temetőlátogatás - Keresgélés a városban – Erkel életéhez kapcsolódó helyszínek felkutatása - Internetes feladatlap Erkel Ferencről - Sakkverseny Erkel Ferenc emlékére - Tablókészítés Erkel egyik operájáról - Díszlettervezés a Bánk bán megadott jelenetéhez <p><u>2. hét – Giuseppe Verdi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Képregény készítése egy megadott Verdi operához - Információgyűjtés Verdiről

	<ul style="list-style-type: none"> - Interjú készítése megadott témáról - Feladatlap Verdiről és koráról - Operaház-látogatás - Filmvetítés - Tablókészítés Verdi - Fordítsd le angolról! - Ivónóták elődöntő <p><u>3. hét</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kiállítás a fotókból, a képregényekből, a díszlettervekből és a jól sikerült tablókból - Ivónóta-verseny döntője - Látogatás a Liszt Ferenc Múzeum időszak kiállításán „Erkel Ferenc, a zeneakadémia igazgatója” címmel - Operaházy borlovagok koncertje - A 3 hetes verseny eredményhirdetése, jutalmazás – a 3 hét alatt lezajló feladatok mind egy nagy verseny részei voltak. - Tanulmányi kirándulás a nyertes osztályok számára Erkel Ferenc szülőhelyére
A projekthetek célja	Erkel Ferenc bicentenáriumának méltó megünneplése. Erkel és Verdi korának, életének, zenéjének megismertetése. Az osztályközösségek együttműködési képességének fejlesztése, az iskola közösségének megmozgatása.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Valamennyi osztály (15-18 év)
A projekthetek előkészítésének időtartama	2 hónap
A projekthetek végrehajtásának időtartama	3 hét
Helyszínek	Az iskola épülete, Budapest néhány nevezetes pontja, Fiumei úti temető, Operaház, Gyula, Ópusztaszer
Fejlesztett kompetenciák	Felsorolva minden részfeladatnál
A munka ütemezése	2010. március. április: az osztályok ismereteinek megalapozása a témával kapcsolatban ének-zene, magyar, történelem, művészettörténet, média és informatika órákon.
A projekthetek eszközigénye	Felsorolva minden részfeladatnál.

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Ki nyer ma?
A projekt időpontja	2010. május 25 – június 11. - minden nagyszünetben
A projekt tartalma	Feladatlap kitöltése a felhangzó zenei részletek, irodalmi és képzőművészeti anyagok alapján.
A projekt célja	Erkel, Verdi és a kor művészeinek és műalkotásainak megismerése. A zene, az irodalom, a történelem és a képzőművészet összefüggéseinek feltárása. Zenehallgatás
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 3-3 tanuló. (15-18 év) 33 fő+ 2 tanár a lebonyolításhoz
A projekt előkészítésének időtartama	Naponta 1 óra zenei és elméleti gyűjtőmunka, 1 óra – feladatlap összeállítása 20 perc I- verseny lebonyolítása 20 perc – feladatlapok kijavítása
A projekt végrehajtásának időtartama	Naponta 20 perc
Helyszínek	Az iskola aulája
Fejlesztett kompetenciák	Zenehallgatási kompetencia, Interdiszciplináris tudás Kooperatív kompetencia
A munka ütemezése	2010. április a tanulók tudásának megalapozása, ismereteinek bővítése az ének-zene, irodalom, történelem, média és informatika órákon. Információgyűjtés, feladatlapok elkészítése, fénymásolása Május 25 – június 11. – nagyszünetek – a feladatlapok kiosztása, zenei szemelvények és a hozzájuk tartozó kérdések elhangzása, feladatlap kitöltése, értékelése
A projekt eszközigénye	Zenei CD-k, Cd lejátszó, erősítők, mikrofon, nyomtató, papír, ceruza

„Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben.” – és 10 napban Kérdések és feladatok:

1. nap: 2010-05-25 kedd

Mottó: Erkel Ferenc: a zongoraművész, a zeneszerző és a karmester. Az „első” és „utolsó” fogalmainak jegyében.

1. kérdés:

Erkel Ferenc a 200 éve Gyulán született operaszerző, a magyar nemzeti operajátszás megteremtője, a reformkori zenei élet egyik felélesztője.

A gyulai, majd nagyváradai és pozsonyi iskolás évek, majd a kolozsvári zenetanárság után Pestre költözött, ahol a Budai Magyar Színház körében lett a színházi, ill. a városi zenei élet egyik meghatározó személyisége. Ehhez a helyhez kötik karmesteri működése kezdetét is. Első ismert vezénylése az a mű volt, amelynek részlete felhangzik.

Segítségül annyit, hogy ez a mű az Erkelre nagy hatást gyakorló olasz operairodalom egyik ismert témája, - amelyet aztán más zeneszerző is feldolgozott. Erkelnek az olasz opera és e szerző iránti művészi vonzalma is megnyilvánult abban, hogy ezt a művet vezénylésre, ill. előadásra kiválasztotta.

Az opera egyik női szerepét a kor ismert és ünnepelt színésznője Déryné énekelte.

Kérdés: ki az olasz operaszerző, és mi a művének a címe, amelyből ismert részletet hallunk?

(bejátszás: Rossini: A sevillai borbély)

2. kérdés:

Nem sokkal karmesteri bemutatkozása (és házassága) után: 1840. aug. 8-án mutatták be Erkel első operáját, a Batori Máriát, amely egy szintén elég közismert szerelmi témát dolgozott fel, a XII. századba, Kálmán király korába helyezve a témát.

A mű librettóját a kor egyik ismert szerzője írta, aki Erkel kedvelt librettistája lett egészen a haláláig. Ki ő?

Segítségül: most ismert, és sokszor hallható Klapka indulójából hallunk egy részletet, nem pedig a nevéhez kötődő legismertebb szerzeményéből, a Szózatból, illetve megmutatjuk a róla készült mellképet is.

(bejátszás: Egressy Béni: Klapka induló + Egressy kép)

3. kérdés:

Hogy a magyar zenei életet fellendítse, Erkel tevékeny közreműködést vállalt a Filharmoniai Társaság megalapításában, amely végül 1853-ban alakult meg, és 1865 márciusában a Vígadó épületébe költözött.

Ez utóbbi alkalomból vezényelte Erkel Magyarországon először, azt a történelmi eseményhez is kötődő, nagyon ismert és népszerű művet, amely ma már himnusként is funkcionál, és amelynek zeneszerzője személyes, magánéleti szálakkal is kötődött Magyarországhoz, szűkebben Martonvásárhoz, és az ott élő Brunswick lányokhoz.

Kinek melyik művéből hangzik fel a részlet?

(bejátszás: Beethoven: IX. szimfónia, Örömmóda tétel)

4. kérdés:

Erkel az 1880-as években már visszavonult, keveset dolgozott. Utolsó műveként számon tartott, férfikarra írt műve egy, a romantika / reformkor máig legnagyobb hatású költőjének verseire készült mű.

Kérdés: ki ez a romantikus lírikus?

Segítségül: 2 versből idézünk: az egyik egy népies helyzetdal, amely ismertségénél, és népszerűségénél fogva sokak számára szinte népdalként volt ismert, a másik verse kicsit poénos választás, egy fordított ars poetica. De a motívumok mindegyikben segítségetekre lesznek!

Ki tehát a lírikus?

(felolvasás a 2 versből: Távolból, ill.: Ki vagyok én? Nem mondom meg! című versekből)

2. nap: 2010-05-26 szerda

Mottó: Hagyományok és újítás, meg a kortársak

Az **1. és a 2. kérdés** egy, a XVIII. sz. végén kialakult *magyar tánczenet* típusra vonatkozik, melynek hatásai alól Erkel sem tudta kivonni magát.

Erkel még pozsonyi gimnazista évei alatt ismerte meg e „műfaj” kiváló művelőjének, Bihari Mihálynak, és kortársainak, pl. Lavotta Jánosnak és Csermák Antalnak műveit, ill. e zeneművek műfaji és ritmikai sajátosságait. Később azután be is építette ezeket a hatásokat saját műveibe, csakúgy, mint kortársai, hiszen e zenei vonások ekkorra már jellegzetesen magyarnak számítottak, és meghatározták a XIX. sz. magyar romantikus zenéjét, beleértve a színpadi és a hangversenyzene valamennyi műfaját.

Az 1. kérdés: melyik volt ez a tánczenet típus?

(bejátszás: verbunkos zene)

A 2. kérdés: melyik operájának melyik részlete hangzik fel, amely nagyon jellegzetesen tükrözi ezt a zenei hatást?

(bejátszás: Hunyadi László című operából: Palotás)

A **3. kérdés** Erkel kor-és művésztársára vonatkozik, azt kérdezzük, ki volt ő?

Erkel ezt a művészt, aki hozzá hasonlóan zongoraművész, és zeneszerző, sőt alkalmanként karmester is volt, + a kor legismertebb, európai híré magyar zeneművésze, kezdetben csak művei által ismerte, de azután személyessé és munkatársivá is vált a kapcsolatuk, hiszen együttes szakmai irányításukkal indult el a zeneművészeket legmagasabb szinten képző Zeneakadémia 1875-ben.

A „keresett” művésznek magyar körökben legnépszerűbb művei közé Magyar rapszódiai tartoznak.

Ki a kortárs művész?

(bejátszás: Liszt: Magyar rapszódiaiából)

Következő, (4.) kérdésünk is egy kortárs – noha fiatalabb művészre vonatkozik, a későromantika korának nagy hatású, és általában szélsőségesen ellentétes érzelmeket kiváltó alkotójára, aki újító és ösztönző törekvéseiről, valamint monumentális megoldásokra való hajlamáról lett híres.

Erkel meglehetősen távolról, idegenkedve szemlélte az ő munkásságát, alapvetően nem tudott egyetérteni törekvéseivel, mert sokáig nem tudott – és talán nem is akart – kitörni a magyarnak tekintett zenei hagyományból. Az 1860-as évek végén aztán ez mégis sikerült, - a Dózsa György című operája zenei elemei tükrözik ezt az áttörést, - amit a kritika elismerően, a közönség viszont kevésbé lelkesen fogadott.

Ki az a nagy európai szerző, akinek munkássága ilyen nehezen be/elfogadhatónak bizonyult Erkel számára?

(!!! Kapcsolódik a 3. válaszban szereplő személyhez is!!!)

(bejátszás: Wagner: a walkürok lovaglása, részlet a Walkürből)

3. nap: 2010-05-27 csütörtök

Mottó: Erkel és a történelmi témák. I.

1. kérdés:

Erkel kora a nemzeti opera megszületésének ideje, hiszen a romantikusok nagy érdeklődéssel fordultak a nemzeti múlt témái felé.

Erkel is számos, a magyar történelmi múlthoz kapcsolódó témát dolgozott fel.

Egyik kései műve a magyarság történetének egy korai, meghatározó mozzanatának, illetve meghatározó személyiségének állít emléket. Ezt a művét 1885. március 14-én mutatták be a nem sokkal korábban megnyitott Magyar Királyi Operaházban.

Kérdésünk: Mi az Erkel mű címe, (ki a mű középpontjában álló személy?), és mi a feldolgozott téma?

Segítségül: egy kortárs, és ugyanezt a témát modern, rockos formában feldolgozó műből hangzik el részlet, amely modern feldolgozás címében is alig különbözik az Erkel mű címétől: mindössze egy határozott névelőnyi a különbség.

(bejátszás: Szörényi-Bródy: István a király című rockoperájából)

2. kérdés:

Egy kicsivel későbbi történelmi kor és esemény ihlette az 1850-es években keletkezett, és máig legismertebb Erkel operát, aminek a címére, és a felhangzó részletének is a „címére” vagyunk kíváncsiak. (Mivel az opera és a felhangzó részlet is nagyon ismert a történelmi kortól, nem adok segítséget, csak érdekességként említem, hogy ennek az operának a librettóját is Egressy Béni írta, akire már az első nap során rákérdeztünk!)

(bejátszás. Bánk bán, Bánk áriája: a Hazám, hazám...)

3. kérdés:

A történelem időrendjében haladva érkezünk el a XVI. századhoz.

A feldolgozott téma itt is egy lázadás, egy olyan történelmi szituáció, amelyben a felsőbbes hatalom és önkénye ellen széles tömegeket mozgósítva lázad fel az a személy, akinek a neve egy Erkel opera címét is adja.

Mivel ez a történelmi helyzet példázatos volt a kor számára, és egy Erkel kortárs lírikust is megihletett, az ő verséből hangzik el részlet.

Kérdés: ki az opera címadójául szolgáló történelmi személy, és kinek a verséből való a részlet?

(felolvasás: Petőfi: A nép nevében c. verséből: „Tüzes vastrónon...”)

4. kérdés:

A történelmi utazást átmenetileg felfüggesztjük, az utolsó mai kérdés megválaszolása egy kis képzőművészeti jártasságot igényel.

Erkel Ferencet ábrázoló portrét – egy kőrajzot - mutatunk, és az a kérdésünk: ki rajzolta?

Segítségül: azt tudjuk mondani, hogy ez a művész alapvetően, mint arckép-és portréfestő ismert, hiszen a XIX. század számos, nagy politikusanak, művészenek ismert személyiségének portróját készítette el különböző technikákkal. Petőfiről metszetet készített, Batthyány Lajosról és Liszt Ferencről olajképet festett, de Széchenyi István, Kossuth, Bem, Arany János arcképe is ismert művei közé tartozik és segíti e kiemelkedő egyéniségek megismerését az utókor számára.

Ki tehát ő?

(Képen bemutatni: Barabás Miklós portréja Erkelről)

4. nap: 2010-05-28 péntek

Mottó: Erkel és a történelmi témák. II. (A Hunyadi mondakör és feldolgozása)

A mai alkalommal történelmi utazásunkat folytatjuk tovább, a Hunyadi mondakör feldolgozása kapcsán. Ez a témakör olyan gazdag, hogy számos művésznek adott témát és ihletet, akár az irodalmat, akár a zenét, akár a képzőművészeteket nézzük. Ennek köszönhetően, - és mert zenei részletek nem is igen állnak rendelkezésünkre, - a társművészetek segítségével kell e témakörhöz kapcsolódó Erkel műveket kitalálni.

1. kérdés:

Az első kérdés egy festőre, és képe címére vonatkozik. Az általa megfestett témát opera formájában feldolgozta Erkel is, művét 1844-ben mutatták be, és már hallottunk belőle részletet. Ezt most megismételjük, míg a festőt és képe címét kitaláljátok.

(zenei bejátszás: Erkel: Hunyadi Lászlóból, + Benczúr Gyula: Hunyadi László búcsúja c. kép)

2. kérdés:

A 2. kérdés is ehhez a témakörhöz kapcsolódik: Erkel egyetlen vígoperájának a címére vagyunk kíváncsiak. Ez a vígopera egy szerelmi témát dolgoz fel, és a címe egyetlen női név.

Mivel a reneszánsz korhoz kapcsolódik a történet, egy kis reneszánsz zenét hallotok, míg a mű címét kitaláljátok.

3. kérdés:

A következő kérdés arra a történelmi uralkodó személyre vonatkozik, aki egyik főszereplője ennek a vígoperának. Ki ő?

A személye Arany Jánost is versre ihlette, egyik balladarészlete alapján találjátok ki a keresett uralkodót!

(részlet. Arany: Mátyás anyja c. verséből)

4. kérdés:

Mivel a kitalálendő uralkodó a női nemnek is nagy barátja volt, és a női szíveket is gyakran megdobogtatta, egy ilyen jellegű szép de szomorú történet feldolgozásából, egy másik romantikus versből, - a címe: Szép Ilonka – hallotok részletet.

Költője a XIX. sz. egyik nagy romantikusa, Erkel kortársa. Ki ez a költő, aki a verset írta?

(részlet: Vörösmarty: Szép Ilonka c. verséből)

5. nap: 2010-06-01 kedd

Mottó: Erkel és a történelmi témák. III. A XIX. század.

1. kérdés:

Történelmi utazásunkat Erkel művei kapcsán saját korával, a XIX. századdal folytatjuk.

Ezen időszak egy nagyon fontos magyar eseményének, illetve ezen esemény névtelen hőseinek állít emléket Erkel egyik, 1880. nov. 30-án bemutatott népies (víg)operája, amely sikert nem hozott ugyan, hiszen mindössze 6 előadást ért meg, de a téma fontosságát jól kiemeli.

Most nem az operából hallotok részletet, hanem az azt ihlető egyik versből, a Nemzetőr-dalból.

Kérdéseink: Mi az Erkel opera címe? Ki a Nemzetőr-dal írója? Mi volt az a nagy fontosságú, XIX. sz. közepi magyar történelmi esemény, amely a művek témáit ihlette?

(részlet: Arany: Nemzetőr-dal c. verséből)

2. kérdés:

Még a 2. kérdés is ehhez a témához és eseményhez kapcsolódik, hiszen ezen esemény estéjén egy magyar témájú drámát tűzött műsorára a Pesti Magyar Színház.

Ennek a drámának Erkel is elkészítette zenés, operai változatát. A részlet alapján találjátok ki, melyik ez az operája, és ki a dráma írója?

(részlet: Erkel. Bánk bán c. operájából)

3. kérdés:

A 3. kérdés az 1860-as évek történetébe, és a 60-70-es évek bemutatóihoz vezet bennünket.

Erkel erős kritikával fogadott egy, az 1860-as évek utolsó harmadát bevezető eseményt, aminek hangot is adott 2 opera formájában is.

Az előbb elkészült opera bemutatója 1867. ápr. 06-án volt, és a témája egy XVI. századi nagy népmozgalom, egy lázadás és annak vezető alakja köré összpontosul. Erre az operatémára és történelmi eseményre egyszer már utaltunk, ill. rákérdeztünk, most az opera címére vagyunk kíváncsiak.

1.: Mi az opera címe? (a felhangzó dalrészlet szövege sokat segít!)

2.: Melyik az az 1860-as évekbeli történelmi esemény, amellyel szembeni (egyik) kritikáját fogalmazza meg a mű?

(részlet: Erkel: Dózsa György: Dózsa esküje)

4. kérdés:

A 4. kérdés ugyanehhez a történelmi eseményhez kapcsolódik, és ugyancsak kritikai éllel.

Ezt az Erkel operát 1874. május 20-án mutatták be a Nemzeti Színházban, és Erkel tulajdonképpen főművének tekintik. (noha nem ez a legismertebb műve!)

Témája is kapcsolódik más történelmi operákhoz, a Hunyadi mondakör történetéhez, ill. személyeihez, eseményeihez. Melyik ez az Erkel opera? A címére vagyunk kíváncsiak.

6. nap: 2010-06-02 szerda

Mottó: Erkel a zenei élet szervezője és vezetője

Mai kérdéseink Erkelrel, mint a pesti zenei élet szervezőjével és vezetőjével kapcsolatosak. Első kérdésünk zenetanári tevékenységére vonatkozik.

1. kérdés:

Erkel Ferenc az 1875-ben indult Zeneakadémiának ún. rendes tanára, illetve igazgatója lett.

A szakmai igazgatásban, elnöki pozícióban egy igen ismert és híres magyar művész társa volt, akire már korábban is utaltunk, ill. rákérdeztünk, hiszen Erkelhez hasonlóan zongoraművész, karmester és zeneszerző volt. Aki figyelt korábbi kérdéseinknél, annak ezek után nem lesz nehéz kitalálnia ennek a híres magyar művésznek a nevét! Segítségül egy zenei részletet is hallunk tőle.

(bejátszás: Liszt valamelyik magyar rapszódiajából)

2. kérdés:

A Zeneakadémia megnyitásával szinte egy időben kezdődött el az akkor Magyar Királynak nevezett zenés színház építése, mely 1884-ben nyitotta meg neoreneszánsz épületének kapuit.

Eredetileg erre az alkalomra szánta István király című operáját, de ez nem készült el időre, (csak 1 évvel később mutatták be), így a megnyitón saját műveiből vezényelt. Többek között a már szintén elhangzott, de most ismét kérdésünk tárgyát képező operája részletét is.

Melyik ez a mű, amiből a részlet elhangzik?

(bejátszás a Hunyadi László operából)

3. kérdés:

Erkel a megnyílt Operaháznak is fontos vezetője lett, ugyanis munkássága elismeréseként megkapta az Operaház örökös főzeneigazgatója' megtisztelő címet.

Ráadásul, miután fizikai ereje meggyengült, Sándor fia lett a zenei igazgató. Miután ő is nyugdíjba vonult, 1888-tól egy, akkor még nagyon fiatal, de hamarosan nagyon nagygyá és ismertté vált osztrák karmester, - később zeneszerző is,- lett az utóda.

Róla azt a hírt terjesztették, hogy Erkel művészetének nem nagy barátja, de ennek ellentmondani látszik, hogy igazgatósága alatt 2 Erkel operát is felújított és ismét színpadra vitt.

Most 7. szimfóniájának finálé részlete alapján próbáljátok felismerni őt, és nevezzétek meg!

(bejátszás Mahler: 7. szimfóniájának. fináléjából)

4. kérdés:

1888. Erkel karmesteri tevékenységének fontos évfordulója volt: ekkor ünnepelte karmesteri működésének ötvenéves évfordulóját. Ezen alkalomból a szintén nem sokkal korábban megnyitott Vígadó épületében ünnepséget szerveztek Erkel tiszteletére. Itt sok művész társa jelent meg, és méltatta Erkel munkásságát.

Többek között az,- a korban is már nagyon népszerű és elismert író, aki a magyar romantikus regény legismertebb, és legtermékenyebb alkotója, aki máig a legismertebb regényíróink egyike.

Ki ez az alkotó? + pontért megnevezhetitek a mű címét is, amiből idézek?

(részlet Jókai: Az aranyember című regényéből)

5. kérdés:

Az Erkel tiszteletére felhangzó zeneművek egyike is egy irodalmi mű által ihletett Liszt szimfónia volt.

Az irodalmi mű szerzőjét és címét kérjük a felhangzó részlet alapján!

+ pont a Liszt szimfónia címéért (is) jár!

(részlet: Dante: Isteni színjáték: Pokol)

7. nap: 2010-06-03 csütörtök

Mottó: Erkel és az ünneplés

1. kérdés:

Erkel kései műveinek egyike a címében is jelzetten ünnepi mű, - Ünnepi nyitány - amit egy pesti kulturális intézmény fennállásának 50. évfordulója alkalmából írt. Ennek az intézménynek maga is éveken át munkatársa volt.

Az ilyen típusú kulturális intézménynek általában nagy jelentősége van minden nemzet kulturális hagyományainak és alkotásainak bemutatása szempontjából.

Mi ez a kulturális intézmény, mi a hivatalos elnevezése?

Segítségül egy régi, de mai napig sokat emlegetett - és ma már nem is létező – épületét mutatjuk (kép a régi Nemzeti Színházról)

2. kérdés:

1843 tavaszán a Nemzeti Színház pályázatot írt ki egy ismert romantikus költő ismert versének megzenésítésére, amely pályázaton Erkel nem indulhatott, mert tagja volt a zenei bírálatot adó zsűrinek. A téma viszont felkeltette érdeklődését, és így végül a pályázaton kívül, de ő is megzenésítette a verset. Ebből hallunk részletet, és ennek, – főleg a szövege – alapján a vers szerzőjét is címét kell kitalálni!

(!! A pályázaton győztes mű ma is gyakran hallható, elsősorban ünnepélyes alkalmakkor.)

(részlet Erkel-Vörösmarty: Szózat)

3. kérdés:

A következő évben, azaz 1844-ben a Nemzeti Színház egy másik pályázatot is kiírt, egy másik vers megzenésítésére. Erkel, tanulva a korábbi helyzetből, nem vállalt bírálóbizottsági feladatot, így maga is indult a pályázaton – és a június 15.-ei döntés értelmében nyert. Kinek, melyik versére íródott Erkel mű a legünnepélyesebb és/vagy legmegindítóbb pillanatok kísérelője?

(részlet: Erkel- Kölcsey. Himnusz)

4. kérdés:

A XIX. század a nagy nemzeti eszmék évszázada volt, és ez nem csak Magyarországon, hanem minden olyan területen nagy hatást gyakorolt nem csak a politikára, hanem a művészetekre is, ahol a nemzeti függetlenség, vagy a nemzeti egység (vagy esetleg mindkettő) vagy hiányzott, vagy csorba volt.

Így volt ez Itália etében is, ahol a területi egységért folyó küzdelem párosult bizonyos – főleg északi - területek függetlenedési törekvéseivel.

A nemzeti törekvések és harcok hatására a XIX. században születtek meg számos országban a nemzeti himnuszok. Így volt ez Magyarországon, és a közeli Itáliában is.

Kérdésünk, ki az olasz nemzeti himnusz zeneszerzője?

Segítségül: ennek a zeneszerzőnek is évfordulóját ünnepli nem csak Olaszország, (hiszen a nemzeti küzdelmek eredményeképpen ilyen nevű ország ekkor jött létre!), hanem az egész zenei világ is, hiszen, ez a zeneszerző Erkelhez hasonlóan operaszerző és európai, sőt: világhírnévre tett szert e művek által.

(részlet az olasz himnusból, Verdi szerzeményéből)

8. nap: 2010-06-08 kedd

Mottó. Nemzeti himnuszok

A múlt alkalommal a kor és Erkel illetve a himnuszok kapcsolatáról már szó esett, és emiatt, meg mert hamarosan egy világbajnokság kapcsán sok himnusz kerül lejátszásra, a mai játékban nemzeti himnuszokat kell felismerni.

Segítségül annyit, hogy csak európai országok himnuszairól lesz szó. A segítő szempontok pedig kivételesen elsősorban a sport területéről lesznek majd.

1. kérdés:

Az első felhangzó himnusz egy hozzánk közeli, és velünk történelmileg sok szállal összekötött, hagyományosan nagy barátságban levő országé.

A sportágak közül komoly konkurenciát jelent öttusázóink (különösen a nők) számára, illetve vívóink is gyakran küzdenek velük a jó helyezésekért.

Mivel vannak nagy hegyei a téli sportokban is komolyak az eredményei, a közelmúltbeli téli olimpián egyik férfi síugrójuk (Malisz) 2 ezüstérmet szerzett. A foci VB-re viszont nem jutottak ki!

(lengyel himnusz bejátszása)

2. kérdés:

A 2. himnuszunk tulajdonképpen mintául szolgált a XIX. századi nemzeti himnuszok megszületésekor. Egy korfordító esemény kapcsán született abban az országban, amelynek focistái nyertek már EB-t és VB-t is, de mostanság mintha elbizonytalanodtak volna. A mostani világbajnokságra is egy nagy port kavaró, egyesek által botrányosnak ítélt helyzet segítette őket a rosszmájú kritikusok szerint. Sokan kritizálják válogatott edzőjét, futballjának stílusát, amelyet egyesek egyenesen unalmasnak is tartanak, noha igen híres és népszerű játékosok játsznak.

Ez az ország rendezte még a legnagyobb kerékpáros versenyek egyikét is. Általában erősnek mondható sokféle sportágban.

(francia himnusz)

3. kérdés:

A következő himnusz egy, a magyarsággal rokonított északi népnek a himnusza.

Az 1000 taváról közismert ország elsősorban a téli sportokban remekel.

(finn himnusz bejátszása)

4. kérdés:

Szintén hagyományosan erős, és nagyon régi – Kárpát-medencei történelmünk kezdeteiig visszamenő - kapcsolataink vannak a következő országgal is, amelynek himnusza következik.

Európa egyik „leg”- országa: egyik legnagyobb, egyik legnépesebb, és egyik leggazdagabb.

Sportokban is erős, - több sportágban is: jó úszói vannak, kiválóan eveznek, (a magyar versenytársaknak egyik legnagyobb riválisai), van híres korcsolya-bajnoknőjük, jól vívnek, és elég jók a fociban is. Sokan várják őket most is a legjobbak négyesébe.

Mivel jó a focijuk a magyar idegenlégiósok számára is vonzó hely, vannak is ott jónéhányan!

(német himnusz)

5. kérdés:

Utolsó himnuszunk országa egy népszerű, számos honfitársunk által kedvelt és felkeresett mediterrán ország, amely számos egzotikus szépséget is rejteget színes történelmi múltjának köszönhetően, kiváló nyaralóhely, és az európai foci egyik fellegvára.

Ezt mutatja az is, hogy a legutóbbi EB-t ez az ország nyerte.

(spanyol himnusz)

9.nap: 2010-06-09 szerda

Mottó: Verdi I.

1. kérdés:

Verdi 1840-41 telén kapott egy szövegkönyvet, melyet az akkor nagy hírnévnek örvendő Otto Nicolai visszautasított. Verdinek viszont megtetszett, és megírta hozzá a zenét, de lekészte vele a karneváli szezont, így a mű bemutatására a következő szezoni várnia kellett volna. Erőteljes fellépésének hatására mégis kitűzték a bemutatót 1842. március 9-ére.

Mivel a művet rövid idő alatt kellett színre vinni, korábbi előadásokból kölcsönzött háttérket használtak díszletként. A várakozók félelmét növelte, hogy az Abigél szerepét éneklő szoprán, Giuseppina Strepponi hangja borzalmas állapotban volt. Ennek ellenére az opera bemutatója átütő sikert aratott, és így Verdi egyetlen lendülettel a korabeli olasz zeneszerzők élvonalába került és óriási népszerűsége tette szert a milánói közönség soraiban, egyúttal bebocsátást is nyert az arisztokrácia körébe, így szereve magas rangú mecénásokat. Az előadást követően Giovanni Ricordi zenekiadó egy összes műveire szóló szerződést ajánlott fel Verdinek.

Melyik Verdi opera előtörténetét hallottuk?

(bejátszás a Nabuccoból)

2. kérdés:

Az 1815-ös Bécsi Kongresszus döntésének eredményeképpen Itália újra tartományokra szakadt. Az északi részek (Lombardia és Velence) és Közép-Itália Habsburg, a Pápai Állam és Szicília Királysága pedig francia, illetve spanyol fennhatóság alá kerültek. A lombardok, de különösen a milánóiak minden lehetőséget megragadtak elégedetlenségük kifejezésére, habár eleinte ezt csak közvetett formában teheték meg.

Emiatt lett átütő sikere a fenti opera egyik híres betétdalának, amelyet még az utcákon is énekeltek. Az is felmerült, hogy az első sora után olaszul *Va' Pensiero*-nak nevezett dal legyen az olasz himnusz.

Melyik ez a kórusrészlet?

(bejátszás: Nabucco: Szabadság-kórus / Rabszolgák kórusa)

3. kérdés:

Verdi Párizsi tartózkodása idején látta a Vaudeville színházban ifj. Alexandre Dumas *A kaméliás hölgy* című darabját, amely nyomban megtetszett neki.

Verdit nagyjából ekkortájt megkereste a velencei La Fenice vezetősége is, amely folytatni szeretne vele az együttműködést. A zeneszerző elfogadta a felkérést, de témát még nem választott, egyelőre *A trubadúr* színrevitele foglalkoztatta. Időközben a velenceiek aggódva nézték, hogy Verdi még nem jelentkezett ötlettel a következő karneváli szezoni, ezért megsürgették őt. Verdi megkérte Piavét *A kaméliás hölgy* átdolgozására és szinte biztos volt benne, hogy a velencei cenzorok ezúttal nem emelnek kifogást darabja ellen. – így a továbbiakban a két darabon párhuzamosan dolgozott. Igaza is lett, a cenzorok csupán a darab címének megváltoztatását kérték *Amore et morte*-ről (Szerlem és halál)

Milyen címen született az új opera, amelynek premierjére 1853. március 6-án került sor. Bukás volt, amelynek okát a zenetörténészek a mai napig vitatják. Valószínűsítik, hogy maga Verdi szervezte úgy, hogy megbukjon a darab. Egy év múlva azonban felújították, és a szintén velencei Teatro Gallóban színre vitték. A zeneszerző öt számon változtatott, de a színház tulajdonosának kérése ellenére sem volt hajlandó megváltoztatni az utolsó felvonás végét, ennek ellenére a *szegény bűnös*, ahogyan Verdi nevezte Violetta Valéryt, a darab főhősnőjét, bebocsátást nyert a világ szemében, és hamarosan elfoglalta helyét a legkedveltebb Verdi-figurák között.

(bejátszás: Verdi: Traviata)

4. kérdés:

Verdi 1869-ben kapott megbízást új opera alkotására. Az alkirály színházat szándékozott nyitni a Suez-csatorna megnyitásának megünneplésére és mivel nagy rajongója volt a zeneszerzőnek, felkérte a nyitódarab megírására. Verdi először elhárította a felkérést, és csak azután kezdett komolyan foglalkozni az ötlettel, miután elolvasta August Mariette francia egyiptológus és Camille du Locle levelét, amely szerint ha őt nem érdekelné a dolog, talán majd Gounod-t vagy Wagnert érdekelni fogja. Mivel Verdi mindkét zeneszerzőt

riválisának tekintette, inkább aláírta a szerződést. Az előadás előkészületei 1870 őszén kezdődtek. A politikai események azonban meghiúsították a terv kivitelezését: Franciaország hadat üzent Poroszországnak, és váratlan vereséget szenvedett. Novemberben a francia főváros, az új opera jelmezeivel és díszleteivel ostrom alatt állt. Ezt az időt Verdi a darab csiszolására és finomítására használta fel, többek közt ekkor írta hozzá az *O patria mia* című románcot is.

Az 1871. december 24-én, Kairóban bemutatott mű nagy sikert aratott, de ennek ellenére Milánó számára a darabot mégis jelentősen megváltoztatta. Az eredeti partitúrát azonban nem semmisítette meg, így azt később elő lehetett adni, ahogyan azt 1940-ben Toscanini tette Amerikában

Melyik egyiptomi témájú műről van szó?

(bejátszás: Aida: a gladiátorok bevonulása)

10.nap: 2010-06-10 csütörtök

Mottó: Verdi II.

1. kérdés:

A nemzetközi zenei világ meglehetősen ellenségesen fogadta Verdit, akinek zenei stílusa nem illeszkedett be sem a Mendelssohnt követő konzervatívok, sem a Liszt Ferenc és Richard Wagner képviselte új német zeneiskola elvárásaiba. A zenekritikusok egyöntetűen úgy vélték, hogy Verdiből hiányzik az eredetiség, és tönkreteszi énekeseinek hangját.

A korban nagy riválisai sem tudták egymást elfogadni, sokszor bírálták egymás operáit.

Ki volt az a nagy rivális, akivel folytonos presztízsharcban álltak egymással? Egy híres középkori szerelmi témát feldolgozó művéből hallotok részletet, Izolda szerelmi halálát. Ki a zeneszerző és mi a felhangzó műrészlet?

(részlet: Wagner: Trisztán és Izolda: Izolda szerelmi halála)

2. kérdés:

1845-ben Verdi Velencébe utazott, és következő operája témájaként egy nagy világhódítót választottak, aki Keletről indulva a késő-római birodalom életlét keserítette meg, és akinek népét a magyarsággal is sokszor rokonítják az egyik híres európai hősi ének a Niebelung-ének alapján

1846. március 17-ére megszületett a darab, mely sikeres lett és népszerűsége nőtön-nőtt, ahogyan körbejárta az olasz operaházakat.

Melyik – személynevet viselő műről van szó?

(részlet egy történeti forrásból, Attila hódításairól)

3. kérdés:

Az 1860-as években Verdi egy Schiller mű feldolgozásán dolgozott. A helyzet pikantériája az volt, hogy ez a mű is a szabadság témakörhöz volt illeszthető az apa-fiú viszály téma alapján, amely kérdés a porosz-osztrák háború révén Itáliában ismét nagyon aktuális témává vált.

A művet 1867 márciusában mutatták be. Annak ellenére, hogy a szakmabeliek elismerően nyilatkoztak róla, mondván, új korszakot nyitott a zeneszerző pályafutásában, az opera nem aratott nagy sikert.

(részlet: Verdi: Don Carlos című operájából)

4. kérdés.

1873. május 22-én, nyolcvannyolc esztendőskorában elhunyt Alessandro Manzoni, az olasz nemzeti mozgalom nagy alakja.. Verdi nyomban bejelentette kiadójának, Ricordinak, hogy gyászmisét komponál tiszteletér. A gyászmise szeptember végére készen állt, de a próbák csak 1874 májusában kezdődtek meg. A milánói Városi Tanács sokallta a megemlékező ünnepségre szánt pénzüsszeget, és csak Arrigo Boito közbenjárásával (aki szintén tanácstag volt) sikerült a szükséges összeget megszerezni.

A mű hatalmas sikert aratott mindenütt, 1875-ös londoni bemutatója az akkor világcsodának számító Royal Albert Hallban volt.

Melyik ez Verdi mű?

(részlet: Verdi: Requiem)

VÁLASZLAPOK

Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben. **2010-05-25 kedd**
A játék válaszlapja

Osztály:
A játékosok neve:

Válaszok:

- 1.: az olasz operaszerző és művének a címe: .....
- 2.: Erkel kedvenc librettistája, zeneszerző is: .....
- 3.: az 1865. márc. 25-én, Magyarországon Erkel által bemutatott máig nagyon ismert és népszerű mű, és szerzője: .....
- 4.: A reformkori/romantikus lírikus neve, akinek verseit Erkel férfikarra dolgozta fel. Ezt tarják utolsó művének:.....

Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben. **2010-05-26 szerda**
A játék válaszlapja

Osztály:
A játékosok neve:

Válaszok:

- 1.: Mi a XVIII. sz. végére kialakult tánczenetípus neve? .....
- 2.: Erkel melyik operájának, melyik ismert részlete hangzott el? .....
- 3.: Ki a magyar kortárs, aki Magyar rapszódiai által híres /Magyarországon/? .....
- 4.: Ki az európai, összművészeti törekvésű, Erkel számára sokáig „idegen” művész, alkotó? .....

Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben. **2010-05-27 csütörtök**

A játék válaszlapja

Osztály:

A játékosok neve:

Válaszok:

1.: Mi az Erkel mű címe, (ki a mű középpontjában álló személy?), és mi a feldolgozott téma, a magyarság történetének korai szakaszához kapcsolódva?

.....

2.: A máig legismertebb és legnépszerűbb Erkel opera címe: .....

3.: Ki az opera címadójául szolgáló történelmi személy, és kinek a verséből való a részlet?

.....

4.: Ki rajzolta az Erkel Ferencet ábrázoló portrét – egy kőrajtot? .....

Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben. **2010-05-28 péntek**

A játék válaszlapja

Osztály:

A játékosok neve:

Válaszok:

1.: Ki a festő, és mi a képének a címe? .....

2.: Erkel vígoperájának a címe: .....

3.: Ki a történelmi/uralkodó személy? .....

4.: Ki a költő, a Szép Ilonka írója? .....

Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben. **2010-06-01 kedd**
A játék válaszlapja

Osztály:
A játékosok neve:

Válaszok:

1.: Mi az Erkel opera címe? .....

Ki a Nemzetőr-dal írója? .....

Mi az a történelmi esemény, ami a fenti művek témáit ihlette? .....

2.: Erkel operájának a címe: .....

Ki a dráma szerzője? .....

3.: Mi az opera címe? .....

Mi a történelmi esemény? .....

4.: Mi az Erkel opera címe?: .....

Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben. **2010-06-02 szerda**
A játék válaszlapja

Osztály:
A játékosok neve:

Válaszok:

1.: A Zeneakadémia szakmai igazgatásában Erkelt segítő művész, zongoraművész:

.....

2.: A Magyar Királyi Operaház megnyitóján Erkel által vezényelt saját mű: .....

3.: Ki lett az Erkel és fia utáni operaházi igazgató, híres zeneszerző, akinek 7. szimfóniájából

idéztünk? .....

4.: A Vígadóban az Erkelt köszöntő romantikus író: .....

+ idézett regényének címe: .....

5.: Az Erkel tiszteletére felhangzott Liszt szimfónia ihlető művének szerzője és művének címe:

.....

+ a Liszt szimfónia címe. ....

Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben. **2010-06-03 csütörtök**
A játék válaszlapja

Osztály:
A játékosok neve:

Válaszok:

1.: Az a kulturális intézmény, amelynek 50. fennállási évfordulójára írta az Ünnepi nyitányt:

.....

2.:Kinek melyik versére írt Erkel zenét, ami nem a legismertebb dalfeldolgozása ennek a versnek?

.....

3.: Kinek melyik versére írott Erkel mű hangzott fel? .....

4.: Az olasz nemzeti himnusz szerzője: .....

Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben. **2010-06-08 kedd**
A játék válaszlapja

Osztály:
A játékosok neve:

Válaszok:

1.: himnusz:.....

2.: himnusz:.....

3.: himnusz:.....

4.: himnusz:.....

5.:himnusz:.....

Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben. **2010-06-09 szerda**
A játék válaszlappja

Osztály:
A játékosok neve:

Válaszok:

- 1.: Az 1842-ben bemutatott nagy sikert hozó Verdi mű címe: .....
- 2.: A világhíres kórusmű címe, ami majdnem himnusz lett: .....
- 3.: A Dumas műből készített Verdi opera címe: .....
- 4.: Melyik egyiptomi témájú műről van szó: .....

Ki nyer ma? Játék és muzsika 10 percben. **2010-06-10 csütörtök**
A játék válaszlappja

Osztály:
A játékosok neve:

Válaszok:

- 1.: A vetélytárs német zeneszerző. ....
- 2.: Egy magyarsággal rokonított világhódító, akiről Verdi operát írt: .....
- 3.: A 60-as években feldolgozott Schiller-mű: .....
- 4.: Egy világhíres Verdi gyászmise: .....

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	A nap kérdése
A projekt időpontja	2010. május 25 – június 11. – minden nap 8 – 14 óráig
A projekt tartalma	Az aulában minden nap elhelyeztünk egy Erkel és Verdi korával, zenéjével, kortársaival kapcsolatos kérdést, amelyre az osztályoknak délután 14 óráig kellett választ adni. Információt bárhonnán szerezhettek, a megoldást egy erre kijelölt dobozba helyezték el. A három hét végén összesítettük az osztályok jó megoldásait.
A projekt célja	A XIX. század zenei, történelmi, irodalmi érdekességeinek, összefüggéseinek megismertetése. Az információszerzés csatornáinak bővítése.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 3-3 tanuló. (15-18 év) 33 fő
A projekt előkészítésének időtartama	1 óra – kérdések kitalálása 1 óra – kérdések kinyomtatása és minden napos cseréje Naponta 20 perc – jó válaszok pontozása
A projekt végrehajtásának időtartama	Minden nap 8-14 óráig.
Helyszínek	Az iskola aulája, épülete
Fejlesztett kompetenciák	kooperatív kompetencia, problémamegoldó képesség, ismeretszerző képesség tárgyi tudás
A munka ütemezése	2010. május
A projekt eszközigénye	Papír, nyomtató, doboz

A nap kérdése

2010. május 25.: Ki volt Liszt Ferenc veje?

2010. május 26.: Ki volt Frédéric Chopin híres élettársa?

2010. május 27.: Ki a Rajna kincsének szerzője?

2010. május 28.: Ki írt Puskin Pikk Dáma című elbeszélése alapján operát?

2010. május 31.: Milyen kötődése volt Lisztnek a katolikus egyházhoz?

2010. június 1.: Ki írta a Magyar táncok című sorozatot?

2010. június 2.: Milyen származású volt Frédéric Chopin?

2010. június 3.: Mit jelent a Gesamtkunstwerk szó?

2010. június 7.:Kinek az elbeszélése inspirálta Csajkovszkij Diótörő c. balettjét?

2010. június 8.: Milyen nyelveken beszélt Liszt Ferenc?

2010. június 9.: Melyik az a hangszer, ami Chopin minden művében szerepel?

2010. június 10.: Mi köze Richard Wagnernek Bayreuth-hoz?

2010. június 11.: Zenei szempontból ki volt Wagner nagy ellensége?

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Erkel ételsor alkotása
A projekt időpontja	2010. május. 25 – június 3.
A projekt tartalma	<p>Étlap készítése Erkel Ferenc tiszteletére.</p> <p>Versenykiírás:</p> <p><i>Olyan ételsor leírást várunk, amely méltó a zeneszerzőhöz.</i></p> <p><i>A feladatba beletartozik:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - az ételek elképzelt ízvilágának, ízharmóniájának, elkészítésének és díszítésének leírása. - a menükártya formai, grafikai megjelenítése (nyomtatása) <p><i>Külön értékeljük, ha az osztály maga készíti el a menükártyát.</i></p> <p>Követelmény, hogy az ételsor megvalósítható ételekből álljon! Az egyszerűség nem jelent hátrányt, de az eleganciát tükröznie kell.</p> <p>Előnyt jelent, ha „figyelmet felhívó versikével”, „érzékszerveinkre ható egyéb ajánlásokkal” is kiegészül az alkotás.</p> <p><i>Leadási határidő: június 3., csütörtök, Varga Renáta tanárnőnek.</i></p>
A projekt célja	Különböző tudományágak (zene, zenetörténet, gasztronómia) összekapcsolása. Egy, a valóságban kiírt pályázat megismertetése az iskola tanulóival.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból két fő (15-18 év), 22 fő
A projekt előkészítésének időtartama	Ismerkedés a Gyula honlapján meghirdetett pályázattal – 20 perc Feltételek kiírása és kiosztása a kijelölt tanulóknak.
A projekt végrehajtásának időtartama	A tanulóknak 2 hét állt rendelkezésükre a feladat megoldására. Beérkezett étlapok elbírálása – 1 óra
Helyszínek	Az iskola
Fejlesztett kompetenciák	kooperatív kompetencia, kreativitás, alkotóképesség kommunikációs készség

<i>A munka ütemezése</i>	Április vége – a kiírt pályázat megismerése Május 25. – a feladat kiosztása a kijelölt tanulóknak Június 3. - A megoldások leadási határideje Június 3. – A beadott étlapok elbírálása
<i>A projekt eszközigénye</i>	papír, olló, ragasztó

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Kép- ill. fotósorozat készítése
A projekt időpontja	2010. május 25-28.
A projekt tartalma	<p>Kép- illetve fotósorozat készítése megadott témára</p> <p>Versenykiírás:</p> <p>9. és 10. évfolyam számára <i>Az interneten elérhető képek segítségével készítsetek olyan, min. 5, max. 8 képből álló képsorozatot, melyek Erkel Ferenc és Liszt Ferenc, a két kitűnő zeneszerző versengő, de kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolatát mutatja be! Ennek érzékeltetésére használjatok szóbuborékokat és/vagy képaláírásokat, melyek párbeszédet vagy belső monológokat jelenítenek meg. A képsorozatot lássátok el címmel! Javasolt program: M. Office Power Point</i></p> <p>10. évfolyam és a 12.B számára: a) <i>Készítsetek min. 5, max. 8 képből álló fotósorozatot, mely a Himnusz zenéjének keletkezésének legendáját mutatja be. Gárdonyi Géza lejegyzése szerint ugyanis Bartay Ernő zeneszerző a Himnusz megzenésítésére kiírt pályázat határidejének előestéjén bezárta Erkel Ferencet egy zongorás színházi szobába, tollat, tintát, kottapapírt adott neki és figyelmeztette, hogy addig nem engedi ki, amíg meg nem írta a Himnuszt. A jelenet bemutatásához használhattok jelmezt, sminket, díszletet. Ügyeljetek a megfelelő helyszínválasztásra (felesleges elemek kiszűrése, megfelelő fényviszonyok stb.) A képsort lássátok el címmel! Javasolt program: M. Office Power Point</i></p>
A projekt célja	A gyerekek a feladatvégzés során megismerkednek az Erkel-életút egy-egy fontosabb állomásával. Képszerkesztő tevékenységük során fejlődik vizuális kreativitásuk.
Célcsoport (korosztály, létszám)	15-18 évesek, osztályonként 2 fő, 22 fő
A projekt előkészítésének időtartama	1 nap
A projekt végrehajtásának időtartama	1 hét
Helyszínek	otthoni munka/számítástechnika terem
Fejlesztett kompetenciák	vizuális kreativitás, együttműködési kompetencia

	ismeretszerzés
A munka ütemezése	1. feladatkiadás 2. feladatkészítés 3. értékelés
A projekt eszközigénye	digitális fényképezőgép és/vagy számítógép internetkapcsolattal, papír

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Temetőlátogatás
A projekt időpontja	2010. május 28. 11.30 – 14.00
A projekt tartalma	Látogatás a Fiumei úti temetőben szakszerű vezetéssel. Erkel Ferenc és más neves magyarok sírhelyeinek felkeresése, koszorúzása.
A projekt célja	A nemzeti hagyaték megismerése, a kegyeleti érzés megerősítése.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 5 fő (15-18 év), 55 tanuló + 2 kísérő
A projekt előkészítésének időtartama	Telefonos időpont-egyeztetés a temető igazgatóságával a vezetést illetően. 20 perc
A projekt végrehajtásának időtartama	2,5 óra
Helyszínek	Fiumei úti temető
Fejlesztett kompetenciák	erkölcsi érzék, szociális kompetencia, értékek képviselésének fejlesztése ismeretszerzés
A munka ütemezése	Május 13 - Telefonos időpont-egyeztetés a temető igazgatóságával a vezetést illetően
A projekt eszközigénye	Koszorú, BKV-bérlet, idegenvezető

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Internetes feladatlap Erkel Ferencről
A projekt időpontja	2010. május 28. 12.20 – 14.00
A projekt tartalma	Feladatlap kitöltése Erkel Ferenc életútjáról, műveiről, kortársairól internet segítségével. Az osztályonkénti 3 részvevő 3 különböző feladatlapot old meg.
A projekt célja	Erkel életútjának, műveinek megismerése. Új, eddig ismeretlen honlapok felfedezése.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 3 fő. (15-18 év), 33 fő
A projekt előkészítésének időtartama	Információgyűjtés Erkelről – 8 óra A feladatlapok szerkesztése, fénymásolása – 2 óra
A projekt végrehajtásának időtartama	A feladatlap kitöltése – 1,5 óra A feladatlap értékelése – 1,5 óra
Helyszínek	Az iskola két számítástechnika tanterme
Fejlesztett kompetenciák	ismeretszerző képesség, problémamegoldó képesség
A munka ütemezése	Április végétől - Információgyűjtés Erkelről Május 15. – a feladatlap megszerkesztése Május 28. – a feladatlap kitöltése Május 29. – a feladatlap értékelése
A projekt eszközigénye	Papír, internetkapcsolattal ellátott számítógépes tantermek

INTERNETES FELADATLAP ERKEL FERENC RŐL

(A)

Adj választ a kérdésekre az internetsegítségével!

1. Kattints az asztalon található Erkel feliratú ikonra és hallgasd meg a zenét!
Mi a címe? .....
Erkel melyik művéből vettük a részletet? .....
2. Milyen emlékművek találhatók Erkel szülővárosában, melyet a zeneszerző emlékének állítottak?
3. a.) Melyik sport nagymestere volt Erkel? .....
b.) Milyen ehhez a sporthoz kapcsolódó egyesületnek volt az elnöke? .....
c.) E sport ihlette a ..... című pantominzenéjét, amit .....-ben komponált.
4. Melyik neves épületünket látod a képen? .....
Mikor épült? .....
Ki tervezte az épületet? .....
Megnyitó előadás repertoárján szerepel: .....

5. Erkel gyermekei közül kik lettek zenészek?
.....
6. Melyik magyar zenei stílust szövi bele Erkel operáiba?
.....
7. Melyik művében szerepel:
La Grange-ária - .....
Cselszövő-kórus - .....
Harangkórus - .....
Bordal - .....
Tisza-parti jelenet - .....
Nagybotú Lőrinc barát: .....
8. Budapesten mely épületbe szerelték be először a villanyvilágítást 1875-ben?
.....
9. Ki szerezte a Bánk bán című opera híres bordalának szövegét?
.....
10. Mióta adományoznak Erkel-díjakat kiemelkedő zeneszerzői, zenei rendezői, művészeti tevékenység állami kiténtetéseként?
.....
Mikor van az átadása?
.....
11. Mi köze Erkelnek a Filharmóniai Társasághoz?
.....
12. Mi volt a címe Erkel első operájának?
.....

INTERNETES FELADATLAP ERKEL FERENC RŐL

(B)

Adj választ a kérdésekre az internetsegítségével!

1. Kattints az asztalon található Erkel feliratú ikonra és hallgasd meg a zenét!
Mi a címe? .....
Erkel melyik művéből vettük a részletet? .....
2. Melyik zeneszerzőnk tanára lett Erkel László?
.....
3. Melyik operáját alkotta Ferenc József és Sissi királyné magyarországi látogatásának tiszteletére, melynek első jelenetébe a Himnusz dallamát is beleszővi?
.....
4. Mit jelent egy operában a „nadrágszerep”?
.....
5. 1843-ban pályázatot hirdetnek a Szózat megzenésítésére: Erkel változata miért nem vehetett részt a pályázaton?
.....
6. Milyen hangszínrre írta Erkel Bánk bűn szerepét? .....
7. Keresd meg Erkel lakásainak címét!
.....
.....
.....
.....
8. Hol ravatalozták fel Erkelt?
.....

Melyik budapesti temetőben helyezték örök nyugalomra?
.....

9. 2010-ben a Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében, mely Erkel operákat vagy opera keresztmetszeteket mutatták be?

Opera címe	Előadás helye, időpontja

10. Kik kaptak 2010-ben Erkel-díjat?

Díjazott neve	Foglalkozása

Hogy néz ki az érem?
.....
.....
.....

11. Mikor van a Hymnus születésnapja? (Mikor tisztázta le a szöveget Kölcsey?)
.....

Ma mit ünneplünk ezen a napon?
.....

INTERNETES FELADATLAP ERKEL FERENC RŐL

(B)

Adj választ a kérdésekre az internetsegítségével!

1. Kattints az asztalon található Erkel feliratú ikonra és hallgasd meg a zenét!

Mi a címe? .....

Erkel melyik művéből vettük a részletet? .....

2. Hány Erkel Ferencről elnevezett általános iskola van Budapesten? Írd le a címüket!

	Az iskola pontos neve	Címe (irsz., utca, hsz.)
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

3. a.) Hány éves a Himnusz zenéje? .....

b.) Kölcsey Ferenc eredetileg milyen dallamra írta a verset? .....

4. Keress ma élő híres Erkel leszármazottakat!

Írd ide nevüket és foglalkozásukat!

5. Egészítsd ki a mondatot:

1837 augusztus 22-én megnyitotta kapuit a ....., ide szerződik Erkel, mint .....

6. Mikor csendült fel hivatalosan először a Hymnus Erkel zenéjével, és milyen alkalomból?

.....

7. 1860-ban önálló zenei lap indul útjára, mely nagy szerepet játszott a zenei nevelés és a magyar zenei élet erősödése terén. Melyik ez a lap?

.....

8. 1849-ben épült fel ma is álló, híres épületünk. A névadás során rengeteg ötlet merült fel. Pl.: Bálház, Bájlak, Dalvár, Élvezde, Hóralak, Gondilla, Gyönyörde, Kedvelde, Kéjvárda, Városi Tivornya.

Melyik épültünk/intézményünk ez?

.....

9. A Zeneakadémia létrejöttének éve:

Első elnöke: .....

Első igazgatója: .....

Mettől meddig volt Erkel az igazgatója? .....

10. Mióta van Erkel szobor az Operaház homlokzatán?

.....

Ki készítette a szobrot? .....

11. Ki volt az Operaház első karmestere és igazgatója?

.....

12. Mikor készült a Bánk bán című operafilm?

.....

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

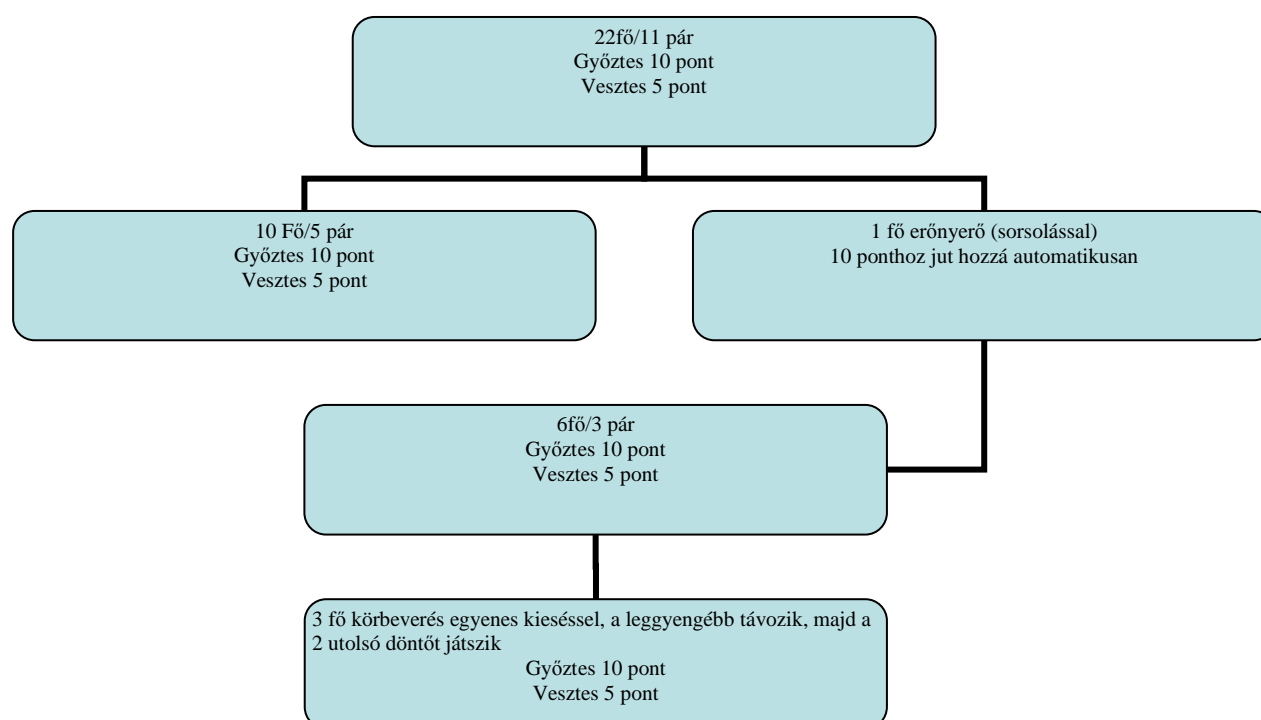
A projekt témája	Keresgélés a városban
A projekt időpontja	2010. május 28. 12.20-tól
A projekt tartalma	<p>Erkel Ferenc személyéhez, nevéhez kapcsolódó helyszínek felkeresése Budapest belvárosának területén.</p> <p>A csapatok az iskolában megkapott feladatlap alapján indulnak városismereti sétára. A kiadott feladatlap tartalmazza, hogy a megadott helyszíneken mit és hogyan kell a résztvevőknek lefényképezni, bizonyítandó, hogy bejárták azokat.</p> <p>Az osztályok csapatai között versenyt hirdettünk, amelynek eredményébe nemcsak a fényképek megléte, hanem a megoldásra szánt idő is beleszámított.</p> <p>Versenykiírás:</p> <p>Feladatokat igen egyszerű! Fussatok versenyt az idővel!</p> <p><i>Keressétek fel a lehető leggyorsabban az alábbi, Erkel Ferencsel kapcsolatba hozható budapesti címeket, s készítsetek fotókat a helyszíneken a következők szerint:</i></p> <p>Erkel Színház 1081 Budapest, Köztársaság tér 30.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentáljátok 3 különböző irányból az építkezés pillanatnyi állását! <p>Állami Operaház 1061 Budapest, Andrásy út 22.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az épület homlokzatán Erkel Ferenc szobrát kell megtalálnotok! <p>Blaha Lujza tér</p> <ul style="list-style-type: none"> • A téren található annak a Nemzeti Színháznak az emlékköve, melynek Erkel volt az első karmestere. Keressétek meg!

	<p>Régi Zeneakadémia 1061 Budapest, Vörösmarty utca 35.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mi őrzi Erkel emlékét az épületen?</i> <p>Minden képen mindenkinek rajta kell lennie, s a készítés dátumának is látszania kell!</p> <p>Mivel a fényképek elkészítésének sorrendje kötetlen, hasznos lehet indulás előtt útvonaltervet készíteni, hogy a lehető leghamarabb végezhessetek!</p> <p>Legkésőbb 15 óráig a csapat egyik tagjának vissza kell hoznia Pető Lilla tanárnőnek letöltésre az iskolába az elkészült képeket, különben az osztály elesik a részvételért járó pontoktól!</p>
A projekt célja	<p>Lakóhelyünk szélesebb körű ismerete.</p> <p>Erkel Ferenc és Budapest kapcsolatának behatóbb ismerete.</p>
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 8-10 fő (15-18 év), kb 90 fő
A projekt előkészítésének időtartama	<p>Helyszínek bejárása – 2 óra</p> <p>Feladatlap összeállítása – 1 óra</p> <p>Összesen: 3 óra</p>
A projekt végrehajtásának időtartama	3 óra
Helyszínek	<p>Iskola épülete, Köztársaság tér 30. (Erkel Színház), Andrassy út 22 (Magyar Állami Operaház), Blaha Lujza tér (Nemzeti Színház emlékköve), Vörösmarty u. 35. (Régi Zeneakadémia)</p>
Fejlesztett kompetenciák	<p>Tájékozódási képesség,</p> <p>kooperációs képesség,</p> <p>problémamegoldó képesség</p>
A munka ütemezése	<p>2010. május 21. – Helyszínek bejárása</p> <p>2010. május 25. – a feladatlap megszerkesztése</p> <p>2010. május 28. – feladatlapok beérkezése</p> <p>2010. május 31. – fényképek értékelése</p>
A projekt eszközigénye	Papír, BKV bérlet, térkép, fényképezőgép

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Sakkverseny Erkel Ferenc emlékére
A projekt időpontja	2010. május 28. 12.20. – 14.00
A projekt tartalma	Sakkverseny egyenes kieséses rendszerben
A projekt célja	Megemlékezés Erkelről, a sakk mesterről.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 2 fő (15-18 év), 22 fő + a játékot lebonyolító tanár
A projekt előkészítésének időtartama	Az egyenes kieséses rendszer kidolgozása – 0,5 óra
A projekt végrehajtásának időtartama	1,5 óra
Helyszínek	Az iskola 27-es tanterme
Fejlesztett kompetenciák	logikai készség, fair játékokra való képesség szabálykövetés – szabályalkotás
A munka ütemezése	Május 14. - Az egyenes kieséses rendszer kidolgozása Május 28. – a verseny lebonyolítása
A projekt eszközigénye	sakktáblák

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Tablókészítés Erkel Ferenc egyik operájáról
A projekt időpontja	2010. május 25 – 31.
A projekt tartalma	<p>Információgyűjtés és tablókészítés Erkel Ferenc egy megadott operájáról.</p> <p>Versenykiírás:</p> <p><i>Egy órátk van a kapott anyagokból egy tábló elkészítésére Erkel Ferenc, számotokra megadott operájához. Leadás a gazdasági irodán.</i></p> <p>9.A: Hunyadi László 9.B: Dózsa György 9. C: Hunyadi László 9. D: Dózsa György 10. A: Sarolta 10. B: Bátori Mária 10. C: Brankovics György 11.A: Névtelen hősök 11. B: István király 11.C: Névtelen hősök 12.B: István király</p>
A projekt célja	<p>Ismerkedés Erkel egyik operájának születésének körülményeivel, szöveggönyvével, további életével.</p> <p>Osztályon belüli együttműködés.</p>
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 7-8 fő (15-18 év), kb 80 fő + 11 osztályfőnök
A projekt előkészítésének időtartama	Erkel operáinak felosztása az osztályok között – 10 perc
A projekt végrehajtásának időtartama	Információgyűjtés – 3 nap Tablókészítés – május 28. - 1,5 óra
Helyszínek	Az iskola tantermei
Fejlesztett kompetenciák	alkotó képesség ismeretszerző képesség, kapcsolatkezelési képesség, versengési képesség, alá- és fölérendeltség elfogadásának képessége
A munka ütemezése	Május 14. - Erkel operáinak felosztása az osztályok között

	Május 28. – A tablók készítése Május 31.– A tablók elbírálása -
A projekt eszközigénye	Karton, filctoll, zsírkréta, toll, ceruza

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Díszlettervezés a Bánk bán kijelölt jelenetéhez
A projekt időpontja	2010. május 28. 12.20 – 14.00
A projekt tartalma	Díszletterv rajzolása a Bánk bán című dráma kijelölt jelenetéhez megadott stílusban. Versenykiírás: <i>Készítsetek díszlettervet a kapott anyagokból Katona József Bánk bán c. drámájának utolsó felvonásához a felsorolt irányzatok valamelyikének megfelelően! A feladat megoldására 90 perctek van. Ötleteket a könyvtárban kaphattok. 9-10. évf.: klasszicista, romantikus, 11-12. évf.: dadaizmus, kubizmus, futurizmus, konstruktivizmus</i>
A projekt célja	Az irodalmi és művészettörténeti ismeretek összekapcsolása.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 7-8 fő (15-18 év), kb. 80 fő + 11 osztályfőnök
A projekt előkészítésének időtartama	A dráma jelenetének kijelölése – 15 perc eszközök vásárlása - 45 perc Összesen: 1 óra
A projekt végrehajtásának időtartama	1,5 óra
Helyszínek	Az iskola tantermei
Fejlesztett kompetenciák	összefüggés-kezelő képesség, problémamegoldó képesség motívumelsajátító képesség kooperatív kompetencia ábrázolási képesség
A munka ütemezése	Május 14. - A dráma jelenetének kijelölése Május 27. – Rajzeszközök és papír vásárlása Május 28. – a díszletterv elkészítése Május 31. – Az elkészült díszlettervek értékelése
A projekt eszközigénye	Karton, filctoll, zsírkréta, toll, ceruza

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Feladatlap Giuseppe Verdiről és koráról
A projekt időpontja	2010. május 31. – június 3
A projekt tartalma	Feladatlap kitöltése Giuseppe Verdiről.
A projekt célja	Giuseppe Verdi életútjának, művei születésének és korának megismerése.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 5 fő (15-18 év), 55 fő
A projekt előkészítésének időtartama	Információgyűjtés Verdiről – 8 óra A feladatlap elkészítése, fénymásolása – 2 óra
A projekt végrehajtásának időtartama	A feladatlap kitöltése – 4 nap
Helyszínek	az iskola informatikai eszközökkel ellátott termei délutánonként
Fejlesztett kompetenciák	kooperatív kompetencia versengési képesség, siker-kudarccsökkentés, elfogadásának képessége, felelősségvállalás, ismeretsajátítás, ismeretszerzés kombinációs készség, önszabályozó-önfejlesztő képesség
A munka ütemezése	Április - Információgyűjtés Verdiről Május 27. - A feladatlap elkészítése, fénymásolása Május 31. – A feladatlap kiosztása Június 3. – a feladatlap leadása Június 4. - a feladatlap értékelése
A projekt eszközigénye	Papír

FELADATLAP GIUSEPPE VERDIRŐL

1. Írjátok le születésének és halálának pontos dátumát és helyét!

.....

2. Mi volt Giuseppe Verdi egész neve?

.....

3. Ki volt Antonio Barezzi, milyen szerepe volt Verdi életében?

.....

.....

4. Ki az a három nagy olasz operaszerző, akiktől Verdi a legtöbbet tanult az operáról?
Hogyan nevezzük őket együtt?

.....

.....

.....

.....

5. Írjátok le annak a „háborúskodásnak” a történetét, melynek főszereplői a „verdiánusok” és a „ferrariánusok”!

6. Mikor írta meg Verdi az olasz himnuszt? .....

Kinek a versére írta a zenét? .....

7. Melyik művét írja Verdi Manzoni, a nagy költőfejedelem halálának alkalmából?

.....

8. Mi fűzi Verdit Mariette Bey francia egyiptológushoz?

.....

9. Ki kiáltott fel így Verdi Rigoletto c. operájának meghallgatása után?

„Felülmúlhatatlan! Csodálatos! Ha én is beszéltethetnék egyszerre négy embert drámáimban, úgy, hogy a közönség értse szavaikat, sejtse érzelmeiket – hasonló hatást érnék el!”

.....

10. Kiknek a művei alapján készültek a következő Verdi operák?

Nabucco	
Ernani	
A két Foscari	
Giovanna D'Arco	
Alzira	
Macbeth	
A haramiák	
A kalóz	
Luisa Miller	
Rigoletto	
Traviata	
Don Carlos	
Otello	
Falstaff	

11. Milyen alkalomra írta Verdi a Nemzetek himnusza című művét?

.....

12. Ki volt Giuseppina Strepponi?

.....
.....

13. Hogyan segítette Verdi Garibaldi és Cavour munkáját az olasz egység megeremtésében?

.....
.....
.....

14. Mit jelent a felkiáltás: Viva V.E.R.D.I.! Miért vált ez Olaszország-szerte jelszóvá?

.....
.....
.....

15. Verdinek számos olyan újító ötlete volt az operák előadását illetően is, melyek ma már természetesen számunkra. Mik voltak ezek?

.....
.....
.....
.....

16. A cenzúra a következő módosításokat kéri Verditől egy operája kapcsán:

- „1. A főszereplő lehet nagyúr, de uralkodó semmiesetre sem.
2. Ne feleség, hanem nőtestvér szerepeljen
3. A boszorkány jelenetét olyan korba kell áthelyezni, amikor még hittek az ilyesmiben.
4. Ne legyen bál.
5. A gyilkosság a színpalak mögött történjék.
6. Ki kell hagyni azt a jelenetet, melyben az összeesküvők sorsot húznak.”

Melyik operáról lehet szó? .....

17. Verdi mély emberséggel és szerénységgel szemlélte a világ dolgait. Hatalmas birtoka és gazdasága volt, ám csak élete vége felé derült ki, mi is a terve ezekkel, illetve hatalmas vagyonával. Írjátok le, milyen jótékony célra adományozta el szinte összes pénzét!

18. Utolsó operájának, a Falstaffnak bemutatóján (1893. február 9.) a közönség soraiban ott ül két ifjú olasz komponista. Verdi jelképesen átnyújtja nekik karmesteri pálcáját, hogy a világon ne szűnjék meg az olasz opera igézete.

Ki ez a két zeneszerző? .....

19. Hol helyezik végső nyugalomra Verdit?

.....

20. Melyik zenemű-részlet hangzik el Verdi temetésén? Ki vezényel?

.....

.....

21. Melyik operában szerepel:

Cigány-kórus: .....

„Az asszony ingatag” .....

„Bevonulási induló”: .....

„Rabszolgák kara” (Szabadság-kórus): .....

„becsület” monológ: .....

„apród” dal: .....

Doktor Cajus: .....

Desdemona: .....

Eboli hercegnő: .....

Radames: .....

Calatrava márki:.....

Riccardo:.....

Violetta Valéry: .....

Leonora: .....

Sparafucile: .....

Rodolfo: .....

Isaura: .....

Ovando: .....

Gilda: .....

Lucrezia Contarini: .....

Abigél: .....

Arvino: .....

Elvira: .....

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Operaház-látogatás
A projekt időpontja	2010. június 4. – 14.00 – 15.00
A projekt tartalma	Az Operaház megtekintése szakszerű vezetéssel.
A projekt célja	Az Operaháznak, mint egy, az Erkel Ferenc által létrehozott intézménynek megismerése.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 5 fő(15-18 év), 55 fő + 5 kísérő
A projekt előkészítésének időtartama	Telefonos időpont-egyeztetés az Operaházzal a tárlatvezetést illetően.
A projekt végrehajtásának időtartama	1 óra
Helyszínek	Operaház
Fejlesztett kompetenciák	Értékek képviselése, felelősségvállalás, empátia, rendszerező képesség, motívumelsajátító képesség
A munka ütemezése	Május 10. - Telefonos időpont-egyeztetés az Operaházzal
A projekt eszközigénye	tárlatvezető, belépőjegy

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Tablókészítés Giuseppe Verdi egyik operájáról
A projekt időpontja	2010. május 25 – 31.
A projekt tartalma	Információgyűjtés és tablókészítés Verdi egy megadott operájáról.
A projekt célja	<p>Ismerkedés Verdi egyik operájának születésének körülményeivel, szöveggönyvével, további életével.</p> <p>Osztályon belüli együttműködés.</p> <p>Versenykiírás:</p> <p><i>Egy órátok van a kapott anyagokból egy tabló elkészítésére Giuseppe Verdi számotokra megadott operájához.</i></p> <p><i>Leadás a gazdasági irodán.</i></p> <p>9.A: Nabucco 9.B: Macbeth 9. C: Rigoletto 9. D: A trubadúr 10. A: Don Carlos 10. B: Aida 10. C: Otello 11.A: Falstaff 11. B: Ernani 11.C: Luisa Miller 12.B: A haramiák</p>
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 7-8 fő (15-18 év), kb 80 fő + 11 osztályfőnök
A projekt előkészítésének időtartama	Verdi operáinak felosztása az osztályok között – 10 perc
A projekt végrehajtásának időtartama	Információgyűjtés – 2 nap Tablókészítés – Június 3. - 1,5 óra
Helyszínek	Az iskola tantermei
Fejlesztett kompetenciák	alkotó képesség ismeretszerző képesség, kapcsolatkezelési képesség, versengési képesség, alá- és fölérendeltség elfogadásának képessége
A munka ütemezése	Május 14. - Verdi operáinak felosztása az osztályok között

	Június 3. – A tablók készítése Június 4.– A tablók elbírálása -
A projekt eszközigénye	Karton, filctoll, zsírkréta, toll, ceruza

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Fordítsd le!
A projekt időpontja	2010. június 3. – 12.20 – 14.00
A projekt tartalma	Angol szöveg fordítása Erkel Ferencről és az Operaházról.
A projekt célja	A különböző tantárgyi keretek között szerzett ismeretek összekapcsolása.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 2 fő (15-18 év), 22 fő
A projekt előkészítésének időtartama	Megfelelő szöveg keresése angol nyelven – 30 perc A szöveg nyomtatása, fénymásolása – 10 perc Összesen: 40 perc
A projekt végrehajtásának időtartama	1,5 óra
Helyszínek	Az iskola 27-es tanterme
Fejlesztett kompetenciák	versengési képesség, segítségnyújtás, szabálykövetés, anyanyelvi kompetencia, idegen nyelvi kompetencia
A munka ütemezése	Május 21. - Megfelelő szöveg keresése angol nyelven Június 2. - A szöveg nyomtatása, fénymásolása Június. 3. – Fordítás Június. 7.8. – A fordítások értékelése
A projekt eszközigénye	Papír, angol-magyar szótárok

Ferenc Erkel

(November 7, 1810 – June 15, 1893) was a Hungarian composer. He was the father of Hungarian grand opera, written mainly on historical themes, which are still often performed in Hungary. He also composed the music of "Himnusz", the national anthem of Hungary, which was adopted in 1844.

Erkel was born in Gyula, a son of Joseph Erkel. The libretti of his first four operas were written by Béni Egri. Beside his operas, for which he is best known, he wrote pieces for piano and chorus, and a majestic *Festival Overture*. He acquainted Hector Berlioz with the tune of the Rákóczi March, which Berlioz used in *The Damnation of Faust*.^[1]

He headed the Budapest Philharmonic Orchestra (founded in 1853). He was also the director and piano teacher of the Hungarian Academy of Music until 1886. The Hungarian State Opera House in Budapest was opened in 1884, of which he was the musical director.

In 1839, he married Adél Adler, and they had four sons - Gyula (July 4, 1842, Pest – March 22, 1909, Újpest), Elek (November 2, 1843, Pest – June 10, 1893, Budapest), László (April 9, 1844, Pest – December 3, 1896, Bratislava) and Sándor (January 2, 1846, Pest – October 14, 1900, Békéscsaba) - who participated in the composing of his later operas.

Erkel was an internationally acknowledged chess player as well. He died in Budapest.

A department of the Opera House was established in 1911 in Budapest which also performs operas, named *Erkel Színház* (Erkel Theatre) since 1953.

The **Hungarian State Opera House** is a neo-Renaissance opera house located in central Pest, on Andrásy út.

Designed by Miklós Ybl, a major figure of 19th century Hungarian architecture, the construction lasted from 1875 to 1884 and was funded by the city of Budapest and by Emperor Franz Joseph of Austria-Hungary. The **Hungarian Royal Opera House** (as it was known then) opened to the public on the September 27, 1884.

It is a richly-decorated building and is considered one of the architect's masterpieces. It was built in neo-Renaissance style, with elements of baroque. Ornamentation includes paintings and sculptures by leading figures of Hungarian art of the time including Bertalan Székely, Mór Than and Károly Lotz. Although in size and capacity it is not among the greatest, in beauty and the quality of acoustics the Budapest Opera House is considered to be amongst the first few opera houses in the world.

Although many opera houses have been built since, the Budapest Opera House is still among the best in terms of the acoustics. In front of the building are statues of Ferenc Erkel, composer of the Hungarian national anthem, and the first music director of the Opera House. He was also founder of the Budapest Philharmonic Orchestra. The other statue is of Franz Liszt, the best known Hungarian composer

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Ivónóták éneklése – osztályénekes-verseny
A projekt időpontja	2010. június 3. – elődöntők 2010. június 11. – döntő
A projekt tartalma	<p>Az iskola minden osztályközössége egy-egy ivónótával készül az elődöntőre. Az 5 továbbjutott produkció június 11-én, szakmai zsűri előtt küzd meg a győzelemért.</p> <p>A szakmai zsűrit a június 11-én az iskolában fellépő Operaházy borlovagok énekegyüttes két tagja alkotja.</p> <p>Versenykiírás: <i>Válasszatok ki egy mai magyar könnyűzenei számot, melynek témája valamilyen alkohol! Gyakoroljátok be a dallamát, mert június 3-án, csütörtökön elő kell majd adnotok. Élőzenei kíséret előnyt jelent az értékelésnél. Osztályonként legalább 15-20 főnek kell énekelnie! A selejtezőből továbbjutó produkciók június 11-én, pénteken csapnak össze a döntőben.</i></p>
A projekt célja	Közösségformálás
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztály (15-18 év)
A projekt előkészítésének időtartama	A versenykiírás megszerkesztése: 20 perc
A projekt végrehajtásának időtartama	A verseny meghirdetése: május 25. Döntő: június 11. Összesen: 3 hét
Helyszínek	Elődöntő: az iskola tornaterme Döntő: az iskola udvara
Fejlesztett kompetenciák	együttműködés, éneklési kompetencia, hallási kompetencia, művészi önkifejezés, vitakészség,
A munka ütemezése	Május 14. - a versenykiírás megszerkesztése

	Május 25. - a verseny meghirdetése Június 3-ig, illetve 11-ig minden osztály egyedül készül fel a versenyre.
A projekt eszközigénye	Mikrofonok, hangfalak, hangtechnikus

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Kiállítás az elkészült tablókból és díszlettervekből
A projekt időpontja	2010. június 9.
A projekt tartalma	Az elkészült munkák nyilvánosságra hozása.
A projekt célja	Az elért eredmények összehasonlíthatóságának biztosítása.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Az iskola valamennyi partnere (diák, tanár, alkalmazott, szülő)
A projekt előkészítésének időtartama	1 óra
A projekt végrehajtásának időtartama	1 óra
Helyszínek	Az iskola aulája
Fejlesztett kompetenciák	empátia, siker-kudarcc elfogadása, bizonytalanság-tűrési képesség
A munka ütemezése	Az elkészült dokumentumok összegyűjtése, rendszerezése. A felhelyezés eszközeinek beszerzése. A felhelyező személyek kiválasztása.
A projekt eszközigénye	létra, szög, kalapács, paravánok

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Operaházy borlovagok koncertje
A projekt időpontja	2010. június 11. 11.00
A projekt tartalma	Az Operaházy borlovagok énekegyüttes „Hazám, hazám” című műsorának meghallgatása az iskola udvarán. A műsor tartalmazza Erkel operáinak számos részletét, korabeli bordalokat és kortárs költők verseit.
A projekt célja	Az elméletben szerzett információk gyakorlati megvalósulásának bizonyítása. (Jutalmazás) A koncert méltó lezárása volt a 3 hetes projektnek.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Iskola egész közössége (15-18 év)
A projekt előkészítésének időtartama	Március 22. – Az Operaházy Borlovagok énekegyüttes szakmai vezetőjének megkeresése, ajánlatkérés Folyamatos egyeztetés a koncert időpontjáról és időtartamáról
A projekt végrehajtásának időtartama	2,5 óra
Helyszínek	Az iskola udvara
Fejlesztett kompetenciák	Ráismerő képesség, alkotóképesség fejlesztése, összefüggés-kezelő képesség, értékek képviselése, empátia
A munka ütemezése	Március 22. – Az Operaházy Borlovagok énekegyüttes szakmai vezetőjének megkeresése, ajánlatkérés Folyamatos egyeztetés a koncert időpontjáról és időtartamáról Június 11. – koncert
A projekt eszközigénye	Mikrofonok, hangfalak, kontrollhangfalak, hangtechnikus

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Látogatás a Liszt Ferenc Múzeum időszaki kiállításán „Erkel Ferenc, a zeneakadémia igazgatója” címmel
A projekt időpontja	2010. június 7., 8., 9.
A projekt tartalma	Az Erkel Ferencről és Liszt Ferencről szóló kiállítás megtekintése és egy ehhez tartozó feladatlap kitöltése. A kiállítást a tanulók tanítási idő után nézték meg. Megtekintésére 3 nap állt a tanulók rendelkezésére.
A projekt célja	Betekintés Liszt Ferenc és Erkel Ferenc életébe személyes tárgyain, szerződésein, hangszerein keresztül. Ezek pontos megfigyelése a feladatlap helyes kitöltésének érdekében.
Célcsoport (korosztály, létszám)	Minden osztályból 5 fő (15-18 év), 55 fő
A projekt előkészítésének időtartama	2010. június 5. – a kiállítás megtekintése, a feladatlap kérdéseinek megfogalmazása, a feladatlap megszerkesztése – 3 óra
A projekt végrehajtásának időtartama	5 nap
Helyszínek	Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont
Fejlesztett kompetenciák	Problémamegoldó képesség, versengési képesség, ismeretelsajátító képesség, rendszerező képesség
A munka ütemezése	2010. június 5. – a kiállítás megtekintése, a feladatlap kérdéseinek megfogalmazása, a feladatlap megszerkesztése 2010. június 7. – a feladatlap kiosztása 2010. június 9. – a feladatlap leadásának határideje 2010. június 10. – a feladatlap értékelése
A projekt eszközigénye	papír, BKV-bérlet, belépő

Liszt Ferenc Múzeum - feladatlap

Erkel Ferenc

1. Az 1880/81-es tanévben, az órarend szerint
- hány tanára volt a Zeneakadémiának? .....
- hány órája volt Erkelnek egy héten? .....
2. Egy levél szerint mire hívja fel Erkel Ferenc figyelmét az első magyar zongoragyár, a Harmónia Rt?
.....
3. Hány szólamban és milyen hangfajokra íródott Erkel Gyászdal című műve?
.....

Liszt Ferenc háló-dolgozószobája

4. Mi a neve és hogyan működik a szobában álló kicsi zongora?
Neve: .....
Működése: .....
5. Mi van a szobában álló két üveges szekrényben?
.....
6. Ki készítette Liszt Ferenc jobb kezéről szobrot?
.....
7. Milyen órákat tartottak régen a kék tapétás szalonban?
.....
8. Milyen hangszerek találhatók a Chikering zongora ezüst kottatartóján?
.....
.....
A fejszobrok .....-t, ...-t és .....-t ábrázolják.
9. Hány regisztere van a szalonban található orgue-pianonak? .....
10. Mikor és milyen alkalomra írta Liszt Ferenc a Koronázási misét?
.....
11. Melyik város díszpolgára volt Liszt Ferenc? .....
12. Kik varrták Lisztnek a bútorra hímzett díszítéseit?
.....
13. Soroljatok fel minél több személyes tárgyat, ami a múzeumban Liszttől megtalálható!
.....
.....

ERKEL ÉS KORA PROJEKTHETEK

A projekt témája	Tanulmányi kirándulás a nyertes osztályok számára Erkel szülőhelyére
A projekt időpontja	2010, június 13-14.
A projekt tartalma	Erkel emlékház, Gyulai vár, Gyulai Zenei Napok – koncertlátogatás, Feszty körkép megtekintése
A projekt célja	A kulturális örökség tartalmainak tudatosítása és a három hetes programsorozat jutalmazása.
Célcsoport (korosztály, létszám)	15-19 év között, 50 fő + 5 kísérő
A projekt előkészítésének időtartama	1 hónap
A projekt végrehajtásának időtartama	2 nap
Helyszínek	Gyula, Ópusztaszer
Fejlesztett kompetenciák	rendszerező képesség, személyes kompetencia, együttélési képesség, együtműködési képesség, idegen nyelvi kompetencia – a feladatlap a tanult idegen nyelven való kitöltése
A munka ütemezése	kapcsolatfelvétel a múzeumokkal, szálláshelyekkel és éttermekkel feladatlapok elkészítése, busz megrendelése
A projekt eszközigénye	papír, telefon, busz, szálláshely, étkezés, sportszerek, rajzeszközök

GYULA – VÁROSNÉZÉS – FELADATLAP

Csoporttagok:

ERKEL FERENC EMLÉKHÁZ

1. Milyen színű az Erkel Ferenc Emlékház? Mikor épült és mire szolgált eredetileg? Mikor kapta jelenlegi formáját?
2. Milyen hangszerek vannak kiállítva az Emlékházban?
3. Melyik a kiállítás legértékesebb darabja? Milyen alkalomból kapta Erkel?
4. Hány éves a Himnusz zenéje?
5. Milyen nyelveken lehet magnós tárlatvezetést kérni a múzeumban?

GYULA VÁROSA

6. Kiről nevezték el a várban található múzeumot?
7. Rajzold le a Corvin bástyát!

- 8.** Milyen rendezvények zajlanak nyáron a Várban és a Tószínpadon?
- 9.** Kiről készült a szobor a Vár bejáratánál?
- 10.** Hol található Erkel szobor Gyulán?
- 11.** Milyen ízű az Erkel fagylalt?
- 12.** Mikor nyílt meg a 100 éves cukrászda? Ki alapította?
- 13.** Mi a gyulai mozgóképszínház neve? Mi a mai műsor?
- 14.** Milyen alkalomból építették a gyulaiak a Kossuth téri Szent Háromság Kápolnát?
- 15.** Fotózza le a gyulai Erkel Ferenc Gimnázium épületét!